

N:o 55.

Ank. till Riksd., Kansli den 6 Juni 1883, kl. 10 e. m.

Utlåtande, angående beräkningen af statsverkets ordinarie inkomster.

(I. A.)

Sedan Kongl. Maj:ts till Riksdagen aflåtna och till särskildt Utskott hänvisade proposition om afskrifning af grundskatter m. m., jemte öfriga inom Riksdagens Kamrar väckta förslag i dithörande ämnen, blifvit af Riksdagen afgjord, har Stats-Utskottet till behandling förehäft Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof i hvad densamma rör beräkningen af statsverkets inkomster; och får Utskottet, jemlikt 53 § Regeringsformen och 39 § Riksdagsordningen, för Riksdagen härmed uppgifva och föreslå de belopp, hvartill de ordinarie inkomsterna under nästkommande statsregleringsperiod för närvarande anses kunna upptagas.

Under förutsättning af bifall *ej mindre* till de af Kongl. Maj:t den 8 sistlidne Januari beslutade propositioner till Riksdagen dels angående afskrifning af grundskatter samt af rustnings- och roteringsbesvären, m. m., dels med förslag till förordning angående bevilning af fast egendom samt af inkomst, dels med förslag till förordning angående bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, dels med förslag till förordning angående stämpelavgiften och dels angående nedsättning af lastpenningarne, *än äfven* till den förhöjning i bränvinstillverkningsskatten, hvarom Kongl. Maj:t den 10 i samma månad beslutat proposition till Riksdagen, har Kongl. Maj:t föreslagit, att statsverkets inkomster för år 1884 må upptagas sålunda:

Bih. till Riksd. Prot. 1883. 4 Saml. 1 Afd. 42 Häft.

Ordinarie inkomster:

Grundskatt	kronor 4,000,000: —
Kyrkotionde	» 250,000: —
Vakansafgifter af rusthåll och rotar	» 879,000: —
Kavalleriregementenas hästvakansspanmål	» 300,000: —
Trosspassevolansafgift	» 22,000: —
Båtsmansbeklädnadsmedel	» 60,000: —
Arrendemedel	» 3,000,000: —
Bergverkstionde	» 10,000: —
Mantalspenningar	» 640,000: —
Bötesmedel	» 260,000: —
Kontrollstämpelmedel	» 20,000: —
Fyr- och båkmedel	» 1,200,000: —
Telegrafmedel	» 1,330,000: —
Jernvägstrafikmedel	» 6,800,000: —
Skogsmedel	» 1,200,000: —
Extra uppbörd	» 410,000: —
Säger 20,381,000: —;	

Bevillningar:

Tullmedel	kronor 27,500,000: —
Postmedel	» 5,300,000: —
Stämpelafgift	» 4,400,000: —
Bränvinstillverkningsskatt	» 14,500,000: —
Hvitbetssockertillverkningsafgift	» 90,000: —
Bevillning af fast egendom samt af inkomst	» 3,700,000: —
Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättig- heter	» 170,000: —
Säger 55,660,000: —;	

Summa kronor 76,041,000: —

Då emellertid genom Riksdagens ofvan åberopade beslut i afseende å förenämnda propositioner den förutsättning, som legat till grund för Kongl. Maj:ts omförmälda inkomstberäkning, förfallit, har Utskottet funnit sig för-
anlåtet i flere väsentliga delar föreslå afvikelse från Kongl. Maj:ts beräk-
ning af de ordinarie inkomsterna; och har Utskottet, förutom af Riksdagens

beslut angående förenämnda jemte andra på inkomstberäkningen inverkan frågor, hufvudsakligen hemtat stöd för sin framställning i Statskontorets den 11 December nästlidet år afgifna, Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof bilagda underdåniga skrifvelse med berättelse om statsverkets inkomster under år 1881 samt förslag till deras beräkning vid nästa statsreglering.

Då Riksdagen afslagit Kongl. Maj:ts hemställan om *räntans* och *tiondens* sammanslagning till en inkomstittel, *grundskatt*, torde dessa inkomstitlar böra, såsom hittills, hvar för sig upptagas och beräknas; hvarjemte *kyrktionden*, som i sammanhang med Kongl. Maj:ts proposition i dessa ämnen föreslagits att upptagas under särskild inkomstittel, fortfarande torde böra beräknas ingå i allmänna titeln tionde.

Ränta. Denna inkomstittel, i 1883 års riksstat beräknad till 4,350,000 kronor, har, efter hvad Statskontoret i sin förenämnda skrifvelse upplyst, för år 1881 utgjort, enligt landsböckerna, 4,309,751 kronor samt i medeltal för berörda jemte de två föregående åren uppgått till 4,344,927 kronor; och då räkenskaperna utvisa, att 1881 års uppbörd, jemförd med det föregående årets, undergått en minskning af 54,678 kronor, hvilken föranledts af den afskrifning utaf räntan, som i sammanhang med utarrendering af indragna militieboställen egt rum, samt att brist på senare tiden årligen å räntan förekommit, hvilken brist för år 1880 uppgått till 105,570 kronor, har Statskontoret ansett denna inkomst, i nära öfverensstämmelse med uppbörden för år 1881, icke böra beräknas högre än till 4,310,000 kronor. Utskottet delar Statskontorets åsigt om beräkningen af denna inkomst, men då Riksdagen beslutit, att några i riksstaten å utgiftssidan i kolumnen för »indelning och dermed jemförlig anvisning, friheter» upptagna belopp, skola derifrån uteslutas, bör en motsvarande uteslutning jemväl ske å inkomstsidan; hvadan Utskottet ansett dessa belopp, hvilka utgöras af frinjutna boställsräntor, böra från förevarande inkomstsumma afdragas.

De särskilda belopp, som sålunda böra ur 1884 års riksstat uteslutas, äro följande:

Under andra hufvudtiteln:

De under anslaget till Svea Hofrätt förekommande		
»friheter»	kronor	255: —
A anslaget till Göta Hofrätt med derunder lydande justitie-		
stat	»	400: —
	Transport kronor	655: —

Transport kronor 655: —

Under sjette hufvudtiteln:

De i anslaget till landsstaterna i länen ingående »friheter» » 8,500: —

Under sjunde hufvudtiteln:

Under anslaget till skogsstaten uppförda »friheter» till
belopp af ..... » 1,470: —

Under nionde hufvudtiteln:

Å anslaget till allmänna indragningsstaten ..... » 75: —
Tillsammans kronor 10,700: —;

Och anser Utskottet, att titeln ränta alltså bör minskas med motsvarande belopp, eller i rundt tal med 10,000 kronor, samt sålunda utföras till 4,300,000 kronor.

Vid behandling af Kongl. Maj:ts senaste förslag angående reglering af utgifterna under riksstatens fjerde hufvudtitel har Riksdagen, i enlighet med hvad Kongl. Maj:t hemställt, nedsatt det i anslaget till kavalleri- och infanteriregementena under rubrik »friheter» innefattade förslagsanslag 856,000 kronor med 24,000 kronor, eller till 832,000 kronor af den anledning, att samtliga dessa indelningar eller skattefriheter från ränta och tionde, enligt hvad i den Kongl. propositionen är omförmäldt, innefatta utgifter af den beskaffenhet, att de, i mån af afgang bland löntagare på gammal stat eller förnyad utarrendering och dermed förbunden afskrifning af ränta å indragna boställen skulle upphöra. Vid sådant förhållande skulle det kunna synas, som om jemväl å inkomstsidan borde ske en nedsättning, motsvarande minskningen i förenämnda friheter. Men då den af Statskontoret uppgjorda och af Utskottet följda beräkningen af räntan grundar sig på den uppbörd deraf, som enligt räkenskaperna verkligen influtit, har Utskottet icke ansett sig böra föreslå, att berörda nedsättning i anslaget må föranleda vidare afdrag å riksstatens inkomstsida.

Tionde. I enlighet med hvad Statskontoret jemväl föreslagit, anser Utskottet, att denna inkomst bör för år 1884 antagas till enahanda belopp, som det vid senaste riksdag beräknade, eller till 1,645,000 kronor.

Tillfälliga rotevakansafgifter, vakansafgifter af nyroterad jord. Rotevakansafgifter af utsockne frälschemman i Halland, vakansafgifter af bergslag och båtsmansvakansafgifter. Dessa inkomsttitlar, som i den Kongl. propositionen blifvit, under förutsättning af bifall till Kongl. Maj:ts förslag rörande rustnings- och rotationsbesvärens successiva ställande på vakans och afskrifning, uppförda under den allmänna titeln »vakansafgifter af rusthåll och rotar», hafva af Statskontoret beräknats till enahanda belopp som de i nu gällande riksstat uppförda, med undantag af vakansafgifter för nyroterad jord, hvilka, för åren 1882 och 1883 beräknade till 115,000 kronor, Statskontoret, med afseende derpå att de i medeltal för åren 1879—1881 utgjort 124,727 kronor, ansett böra upptagas till 125,000 kronor; och har Utskottet saknat anledning frånga Statskontorets beräkning i dessa fall.

Kavalleriregementenas hästvakansspanmål och Trosspassevolansafgiften. Då värdet af hästvakansspanmålen och trosspassevolansafgiften af Kongl. Maj:t inberäknats i förenämnda »vakansafgifter af rusthåll och rotar», i följd hvaraf de vakanta rusthållen borde befrias från dessa utskylder, har i den Kongl. propositionen en minskning i dessa utskylders belopp egt rum; men har Utskottet under nuvarande förhållanden ansett, att, i enlighet med hvad Statskontoret hemställt, berörda inkomsttitlar böra upptagas till samma belopp som i nu gällande riksstat.

Extra uppbörd. Denna titel upptages af Statskontoret till 353,000 kronor, deraf 273,766 kronor beräknas af annuiteterna å odlingslån för år 1884. I den Kongl. propositionen är extra uppbörden förhöjd till 410,000 kronor, dels på grund af en öfverflyttning till denna titel af uppbörd till belopp af 6,900 kronor, som hittills ingått i räntan, och dels därför att medel till belopp af sammanlagdt 56,403 kronor 54 öre beräknats komma att inflyta, i händelse af Riksdagens bifall till Kongl. Maj:ts proposition om anslag för verkställande af indragning till statsverket af några vid läroverken i Eskilstuna, Sölvesborg och Askersund befintliga fonder.

Då emellertid Kongl. Maj:ts förslag i afseende å beräkningen af grundskatterna icke vunnit Riksdagens bifall, synes förenämnda öfverflyttning af uppbörd från titeln ränta icke böra ifrågakomma. Kongl. Maj:ts förslag om beviljande af anslag till berörda läroverk och indragning af deras omförmälda fonder har deremot blifvit af Riksdagen bifallet; hvadan den af Statskontoret såsom extra uppbörd beräknade summa ..... kronor 353,000: — skulle förhöjas med ..... » 56,403: 54 eller till ..... kronor 409,403: 54.

Men då emellertid Riksdagen numera den 2 innevarande månad besl-

tit, att de till Statskontoret inflytande annuiteter å odlingslån skola från och med år 1884 till och med år 1888 ingå till en särskild fond med ändamål att understödja odling af sanko trakter m. m., böra från sistnämnda summa ..... kronor 409,403: 54

dragas annuiteterna för år 1884, enligt hvad ofvan är

nämndt, beräknade till ..... » 273,766: —

hvidan alltså titeln extra uppbörd synes böra upptagas till kronor 135,637: 54, eller för jemnande af de ordinarie inkomsternas slutsumma 133,000 kronor.

Mot hvad Kongl. Maj:t i öfrigt rörande beräkningen af de ordinarie inkomsterna föreslagit, och hvilket öfverensstämmer med Statskontorets framställning i ämnet, har Utskottet icke haft något att erinra, hvidan Utskottet föreslår,

1:o) att statsverkets *ordinarie inkomster* för år 1884 må beräknas på följande sätt:

Ränta	kronor 4,300,000: —
Tionde	» 1,645,000: —
Arrendemedel	» 3,000,000: —
Bergverkstionde	» 10,000: —
Mantalspenningar	» 640,000: —
Bötesmedel	» 260,000: —
Kavalleriregementenas hästvakansspanmål	» 340,000: —
Tillfälliga rotevakansafgifter	» 76,000: —
Vakansafgifter af nyroterad jord	» 125,000: —
Rotevakansafgifter af utsockne frälsehemman i Halland	» 20,000: —
Vakansafgifter af bergslag	» 20,000: —
Trosspassevolansafgift	» 26,000: —
Båtsmansvakansafgift	» 65,000: —
Båtsmansbeklädnadsmedel	» 60,000: —
Kontrollstämpelmedel	» 20,000: —
Fyr- och båkmedel	» 1,200,000: —
Telegrafmedel	» 1,330,000: —
Jernvägstrafikmedel	» 6,800,000: —
Skogsmedel	» 1,200,000: —
Extra uppbörd	» 133,000: —

Summa kronor 21,270,000: —

I propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kongl. Maj:t i sammanhang med beräkningen af förenämnda inkomster äfvensom de *extra ordinarie inkomsterna*, rörande hvilkas belopp det icke tillkommer Utskottet att ingå i pröfning, hemställt, att *hälften af Riksbankens vinst för år 1882*, denna hälft beräknad till 1,300,000 kronor, må anvisas för statsverkets behof att utbetalas under år 1884; och har Riksdagen den 3 sistlidne Mars, i enlighet med Banko-Utskottets hemställan, härtill lemnat bifall.

Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit, att såsom tillgång till förevarande statsreglering måtte få beräknas och användas öfverskott å statsregleringarne för år 1881 och föregående år, utgörande 4,100,000 kronor; och då Utskottet icke haft något att deremot erinra, får Utskottet hemställa,

2:o) att hvad Kongl. Maj:t i sistnämnda hänseende föreslagit må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 6 Juni 1883.

På Stats-Utskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Tabell öfver statsverkets ordinarie inkomster.

Statskontoret beräknat för år 1884.			Stats-Utskottets förslag för år 1884.	
Kronor.	ö.		Kronor.	ö.
4,310,000	—	Ränta	4,300,000	—
1,645,000	—	Tionde	1,645,000	—
3,000,000	—	Arrendemedel	3,000,000	—
10,000	—	Bergverkstionde	10,000	—
640,000	—	Mantalspenningar	640,000	—
260,000	—	Bötesmedel	260,000	—
340,000	—	Kavalleriregementenas hästvakansspanmål	340,000	—
76,000	—	Tillfälliga rotevakansafgifter	76,000	—
125,000	—	Vakansafgifter af nyroterad jord	125,000	—
20,000	—	Rotevakansafgifter af utsockne frälsehemman i Halland	20,000	—
20,000	—	Vakansafgifter af bergslag	20,000	—
26,000	—	Trosspassevolansafgift	26,000	—
65,000	—	Båtsmansvakansafgift	65,000	—
60,000	—	Båtsmansbeklädnadsmedel	60,000	—
20,000	—	Kontrollstämpelmedel	20,000	—
1,200,000	—	Fyr- och båkmedel	1,200,000	—
1,330,000	—	Telegrafmedel	1,330,000	—
6,800,000	—	Jernvägstrafikmedel	6,800,000	—
1,200,000	—	Skogsmedel	1,200,000	—
353,000	—	Extra uppbörd	133,000	—
S:gr 21,500,000	—		21,270,000	—